

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ « ФІНАНСОВІ РИНКИ ТА УСТАНОВИ »

Рівень освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальності	051, 071, 075, 291
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Тривалість викладання	13-14 чверть
Заняття:	3 години на тиждень
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	1 година на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=368>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти
Онлайн-консультації: Microsoft Teams

Інформація про викладачів:

	Замковий Олександр Іванович, (лекції та практичні) Ст. викладач кафедри економічного аналізу і фінансів
	Персональна сторінка: https://eaf.nmu.org.ua/ua/pro_kaf//title_zamkovyy.php
	E-mail: Zamkovyi.O.I@nmu.one

1. Анотація до курсу

Обирайте **Фінансові ринки та установи** для прийняття ефективних управлінських рішень при розгляді об'єктів та структурних елементів фінансового менеджменту. Фінансовий ринок виконує надзвичайно важливі функції в ринковій економіці і виступає забезпечуючою структурою, насамперед для фінансів суб'єктів господарювання, які є базовою сферою фінансової системи. Призначення фінансового ринку полягає в забезпеченні підприємствам належних умов для залучення необхідних коштів і продажу тимчасово вільних ресурсів. вироблення практичних навичок щодо взаємозв'язків між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням, функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів, видів, форм і методів регулювання фінансового ринку. Дисципліна передбачає послідовне та систематизоване вивчення суті та значення фінансового ринку у сфері економічних відносин, покликане дати краще розуміння та усвідомлення усіх економічних процесів, які відбуваються на ринку та корегувати їх відповідно до умов інвестиційного клімату України.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо

функціонування фінансових компаній та формування фундаментальних знань в області фондової діяльності, здійснюваної в різних формах в економіці, оволодіння інструментами оцінки ефективності фінансових інструментів і механізмом інвестування в різних формах його здійснення. Організації операцій на фінансовому ринку, механізму проведення їх та особливостей розвитку світових фондових систем, політику формування портфельних інвестицій Поглиблення знань про фінансову систему, а також напрями її розвитку за сучасних умов та місця фінансового ринку в сучасній ринковій економіці.

Завдання курсу:

- засвоєння основних принципів роботи фінансового ринку, яке дозволяє майбутнім фахівцям приймати обґрунтовані рішення щодо управління, організації, регулювання та мотивації всіх учасників фінансового ринку;
- оволодіти навичками сприйняття інновацій, розуміння множинності можливих рішень і необхідності пошуку оптимальних рішень в питаннях інвестування на фінансовому ринку, а також способів мінімізації агентських витрат на цьому ринку;
- орієнтування в основних законодавчих та нормативних актах, які регламентують діяльність фінансових компаній в Україні та за її межами, визначення місця фінансового ринку у фінансовій системі;
- набуття навичок управління фінансовою діяльністю корпорації, формування та реалізації дивідендної політики;
- засвоєння методології самостійного аналізу фінансових відносин з метою використання набутих знань у майбутній професійній діяльності;
- обґрунтування необхідності функціонування фінансових інструментів як засобів взаємодії учасників ринку та розкриття особливостей обігу різних цінних паперів;
- визначення суті інфраструктури фінансового ринку, її значення для забезпечення виконання ринком своїх функцій та виявлення особливостей діяльності професійних учасників, фондових бірж, посередників в Україні;
- розкриття основних відмінностей обігу різних видів цінних паперів, обґрунтування необхідності державного регулювання фінансового ринку з урахуванням специфіки економічного і соціального розвитку країни.

3. Результати навчання:

- Знати та розуміти механізм та закономірності механізму функціонування фінансів, у т.ч. державних, фінансів, суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків та їх суб'єктів;
- Вміти визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- Знати та розуміти механізм та закономірності функціонування системи страхування, діяльності страхових компаній та установ, використання страхових продуктів та послуг;
- Вміти визначати та обґрунтовувати шляхи вдосконалення механізму функціонування державних, корпоративних фінансів, фінансів домогосподарств, фінансових ринків та покращення фінансового стану суб'єктів господарювання.

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ	80
Тема 1. Передмова. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.	10
Тема 2. Грошовий ринок і ринок банківських позичок	14
Тема 3. Фондовий ринок	14
Тема 4. Ринок похідних цінних паперів	14
Тема 5. Фондова біржа та біржові операції	14
Тема 6. Ризик та ціна капіталу	14
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	40
Тема 1. Оцінка вартості, ціни, дохідності інструментів грошового ринку та ринку банківських послуг.	8
Тема 2. Оцінка ціни, дохідності акції з рівномірним і нерівномірним ростом дивідендів	8
Тема 3. Оцінка ціни облігації, поточної дохідності облігації, дохідності облігації до часу її погашення, повної реалізованої дохідності облігації .	8
Тема 4. Продаж (купівля) опціонів, продаж (купівля) ф'ючерсів.	8
Тема 5. Розрахунок біржових індексів. Оцінка систематичного та несистематичного ризику, дохідності та ризику портфеля цінних паперів	6
Модульний контроль – практична контрольна робота	2
РАЗОМ	120

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту практичних завдань здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедру на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – залік.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: активований акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office 365, застосунки Microsoft Office: Teams, Moodle, Zoom. інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point). Мультимедійне обладнання: проектор, ноутбук. Підключена аудиторія до Wi-Fi.

6. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих

процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти НТУ «ДП», <https://bit.ly/3R5UPvZ>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти отримують підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі складання екзамену.

Поточна успішність складається: з успішності за тестування на лекційних заняттях (оцінюється 11 тем по 2 бали, максимально здобувач може отримати 22 бали), оцінок за участь у практичних заняттях (8 практичних занять по 2 бали, максимально здобувач може отримати 16 балів), оцінок за виконання індивідуальних завдань (3 завдання по 10 балів, максимально здобувач може отримати 30 балів) та участь у груповому проєкті (1 проєкт – 32 бали максимально). Отримані бали за індивідуальні завдання та тестування додаються. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання	Диференційований залік відбувається у формі письмового ККР, екзаменаційні білети складаються з 50 тестових питань по 2 бали кожне – $2 \times 50 = 100$ балів.
Лекційні заняття	Інтерактивна лекція з дискусією та обговоренням, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем фінансового менеджменту з використанням case-study, методів мозкового штурму, евристичних питань, групових дискусій, фасилітаційних методів, тренінгового та коучингового підходів. Відбувається експрес-тестування. Максимально оцінюються у 12 балів (6 тем \times 2 бали/тему).

Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення наукових та науково-дослідних проблем у професійній сфері з використанням case-study, групової дискусії, ситуаційних вправ, круглих столів, ділових ігор, фасилітаційного, тренінгового, коучингового підходів. Відбувається вирішення ситуаційних завдань, реалізація окремих елементів наукових досліджень. Відбувається експрес-тестування. Максимально оцінюються у 12 балів (6 тем × 2 бали/тему).
--------------------------	---

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *лекційного заняття*:

Тестові завдання складаються з 30 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови правильного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 1,0 бали. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 30 балів.

6.3.2. Критерії оцінювання *практичного заняття*:

Кожне практичне завдання оцінюється відповідно до проведених активностей.

6.3.3. *Індивідуальні завдання (ІЗ)* оцінюються відповідно до наведених нижче критеріїв:

Опис критерія	ІЗ
Здобувач демонструє повне розуміння теми дослідження. Всі аналітичні розрахунки виконано правильно з відповідними поясненнями. Зроблено ґрунтовні висновки. Пропонуються нестандартні управлінські рішення щодо тематики завдання. Здобувач може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 95-100% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії, використовує нові слова для більшості слухачів; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів. Здобувач бере активну участь у дискусії, ставить дискусійні питання, висловлює особисту думку, аргументовано відстоює її.	20 - 30
Здобувач демонструє розуміння теми дослідження, але є незначні арифметичні помилки в аналітичних розрахунках, або у відповідних поясненнях й висновках. Запропоновані управлінські рішення щодо теми завдання не відрізняються оригінальністю й новизною. Здобувач відповідає на більшість запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 80-90% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії; слухає одногрупників, відповідає майже всі питання форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів. Здобувач бере участь у дискусії, висловлює особисту думку.	10 - 15

Здобувач демонструє розуміння теми, але є деякі методичні помилки в дослідженні поставленого питання. Відсутня творча складова виконання завдання. Здобувач відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, інколи ставить уточнюючі питання. Здобувач бере слабку участь у дискусії, питань не ставить, не висловлює особистої думки, не обґрунтовує її.	7 - 9
Здобувач не демонструє розуміння теми дослідження. Допущено грубі методичні помилки в дослідженні та висновках. Здобувач по відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить. Здобувач не бере участі у дискусії і лише спостерігає за іншими учасниками групи.	3 - 6
Здобувач демонструє нерозуміння теми. Відсутні результати дослідження поставленого питання. Не відповідає на жодні запитання одногрупників щодо даної теми; говорить не зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить. Здобувач не бере участі у дискусії, відсутній або ігнорує завдання.	0 - 2

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», (<https://bit.ly/3DSaKuT>), Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://bit.ly/3DPkuGj>). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити зміст та тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Дизайн процесів».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або в чат Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим.

При використанні дистанційного формату навчання через додаток MSTeams здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил он-лайн комунікацій:

- тримати переважно увімкненою камеру задля ідентифікації присутності та свідчення залученості до навчального процесу;
- тримати вимкненим мікрофон, окрім випадків участі у дискусії та інших інтерактивних заходах, які передбачають відповіді на поставлені питання або постановки питання до викладача;
- при постановці питання використовувати сервіс MS Teams «підняти долоньку».

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрадження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності, а також заходи, пов'язані зі збереженням життя та здоров'я в умовах дії воєнного стану. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем відповідно до індивідуального графіку навчання студента.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають

участь у конференціях, олімпіадах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, розташовані за посиланням <https://forms.gle/4Viwa6S1jfh74CZj6> . Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Фінансові ринки та установи».

8. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Навчальна дискусія. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Демонстрування. Показ викладачем навчальних матеріалів у динаміці (використання фахових програм, формул, ситуацій тощо).

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Розв'язання задач. Алгоритмічний пошук рішення через застосування типових прийомів, який на відміну від рішення кейсів, не вимагає ідентифікації проблеми та оригінальних підходів до її розв'язання.

Демонстрація та обговорення презентацій. Наочний показ медіа-супроводу усного виступу з елементами дискусії.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

9. Ресурси і література

Підручники (посібники)

1. Вихор О.І., Лятамбор О.А., Унинець-Ходаківська В.П. Ринок фінансових послуг: теорія та практика : Підручник. – К.: Кондор, 2009. – 358 с.
2. Еш С.М. Фінансовий ринок: навч. посіб. для студ. вищих навч. Закладів. Київ. Центр учбової літератури, 2011. – 528 с.
3. Клименко В.В. Фінансовий ринок. Навч. посіб. / В.В. Клименко – К.: ЦУЛ, 2017. – 359 с.
4. Літвінов Ю.В. Ціноутворення в умовах ринку. Навч. посіб. / Ю.В. Літвінов – К.: ЦУЛ, 2017. – 400 с.

5. Сич Є.М., Ільчук В.П., Гавриленко Н.І. Ринок фінансових послуг. Навч. посіб. / Євген Сич, Валерій Ільчук, Неля Гавриленко – К.: ЦУЛ, 2017. – 428 с.
6. Фінанси : навчальний посібник / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 330 с.
7. Фондовий ринок: навч. посіб. / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.; за ред.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2017. – 718 с.
8. Черкасова С.В. Фінансовий ринок : навч. посібник [перевидання] / С.В. Черкасова. – Львів:Магнолія 2006, 2019. – 330 с.
9. Шелудько В. М. Фінансовий ринок. Навч. посіб./ В.М. Шелудько – К.: Знання, 2015. – 535 с.
- 10.Шклярчук С. Г.Ринки фінансових послуг: теорія, методи, інструменти та практика: навч. посіб. / С. Г. Шклярчук. — Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. — 528 с.